نیم ربنتیا

اکمل اعلام

نیم ربنتیا

شعري مجموعه

اکمل اعلام

Ketabton.com

۱۴۰۰

Neem Rekhtya

Pashto Poetry

ISBN 978-9936-1-0628-4

9 789936 106284

Akmal Elam

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم ربنتیا

اکمل اعلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رښتیا

د شعرونو مجموعه

شاعر: **اکمل اعلام**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې:

د کتاب نوم	:	نیم رښتیا
شاعر	:	اکمل اعلام
کاپي رایټ ISBN	:	978-9936-1-0628-4
ORCID	:	0000-0002-2542-9554
د پښتۍ انځورګر	:	هیله ومان
نشر کال	:	2022
چاپ وار	:	دویم چاپ

ISBN 978-9936-1-0628-4

- د دې کتاب ټول مادي او معنوي حقوق د لیکوال سره خوندي دي -

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهـدا

چې ما ولـولي او حس کـــړي
چې يـــې زه د زړه نـدا يــم
زه د خپـــل عـصر شباب تـه
علیٰ عـين و راس اهـدا يـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

هنر او ساینس زمونږ په جامعه کې دوه جدا رشتې دي. څوک چې د هنرونو خوا ته ځي نو ساینس ترې لرې وي او که طب، انجنیري یاکمپیوټر وایي نو د هنرونو نه فاصله اخلي. یو څه گونا پکې د نصابونو هم ده. خو زما په نظر ډیره پړه په خپله په شخص ده.

الله پاک چې انسان پیدا کوي نو طبیعتاً جمالیاتي حس ورکوي. هنر د دغه جمالیاتي حس تظاهر دی. څوک یې په انځورگرۍ ښایي، څوک په ترنم او څوک په نظم و نثر. د فطرت دغه برخه ځیني خلک د نورو علومو شاته پټه کړي ولې دا پټیدل ورکیدل نه دي. دا حس د انسان په فطرت کې دی او چې هر کله ورته زمینه مساعده شي، ظهور کوي.

دا ظهور که بله لاره پیدا نه کړي نو کم تر کمه د لیدلو یا د اوریدلو په شکل پیدا کیږي. هغه که یو ښه انځور وي، ښه نظم وي، ښه طرز وي او که ښه نثر. د ښه تعریف بیا د همدغه جمالیاتي حس نه پیدا کیږي چې مونږ ورته ذوق وایو.

دا حس فطرتاً په ما کې هم شته. زه د پخوا راهیسې لیکل کوم خو چون دمعلوماتي ټکنالوژۍ او ورسره په څنگ کې د ساختماني انجنیرۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو زده کوونکی یم او تقریبا همیشه مې په معلوماتي ټکنالوژۍ کې کار او تجارت کړی نو تر اوسه نه یم توانیدلی چې کوم څه د کاغذ پر مخ راوړم، ولې په انټرنټ کې مې لیکل خپاره شوي. نظم مې خوښیږي. هم یې اورم، هم یې لولم او هم یې د لیکلو هڅه کوم. دا وړه مجموعه چې یو څو نظمونه او یو څو غزلې مې پکې راټول کړي د لوستونکو درونډ حضور ته وړاندې کوم. نقد، اصلاح او نظریات مو د سر په سترګو.

په درنښت

اکمل اعلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکو لارو کې پېلوزې

نجیب منلی

خوبونه لکه شعر او سهوه، د شعور، قبل الشعور، تحت الشعور او لا شعور تر منځ پلونه دي.

استاد چې په صنف کې د فروید په نظریه کې د شخصیت له بېلابېلو پوړونو غږېده، زما په ذهن کې به د پخسو کلا تداعي کېده. د کلا پسخې یوه د بلې د پاسه جوړېږي، هره یوه له بلې بېله ښکاري خو یوه پرته له بلې خپل شتون او جوړښت نه شي ساتلای. وخت، زلزلې او موسمونه د پخسو په دېوال کې چاودونه جوړوي، اکثره د دېواله له بېخه تر سره رسي، له پاسه د باران اوبه لاندې راپرېږدي او له ښکیه، د ویالې زیم، پورته بیایي.

اوس چې کله ځان سره چورت وهم دغه تابلو راته بل ډول ښکاري. حواس، ادراک، شعور، قبل الشعور، تحت الشعور، لاشعور او یو څو ورته نورې بلاوې د تورتمونو په د نیا کې، د لړو پوښلي ورک سمندر منځ کې جلا جلا ټاپوگان دي. نه د ټاپوگانو څنډې ښکاري او نه یې یو تر بله فاصلې د اټکل وړ دي. خو د دې ټولو ټاپوگانو تر منځ، په لړو کې پټ پلونه شته چې هیلې، اندېښنې، فکرونه، یادونه، تصورات، ترهې، شکونه خوبونه او الهامات پرې له یوه ټاپو بل ته لار کوي، خو نه په خپله پوهېږي او نه بل څوک یا بل څه دا موندلای شي چې دغه لېږد پر کوم پله، څنگه او کله وشو؟

کله د شعر په بڼه، کله د نیم نیمگړي خوب په شکل، کله د ناغوښتلو کړنو، سهوو او اشتباهاتو په جامه کې، کله د الهام په څېره او کله د نامالومې اندیښنې په پرده کې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو جزیرو محتویات د شعور تر جزیرې راځي او دلته «زه» - هغه «زه» چې دغه د تورتمونو په دنیا کې لړو پوښلی ورک سمندر یې یوه برخه ده – له دغو محتویاتو سره مخ کېږي.

دلته نه د فروید او د هغه د پلویانو-مخالفانو-د لارې د ملګرو پر نظریاتو د بحث له پاره ځای شته او نه زه دومره پوهه لرم چې په جزییاتو یې خبرې وکړم خو د خپلې موضوع د روښانولو په پار یې یو دوه ټکي یادوم.

«زه»، د انسان په اروايي جوړښت کې، هغه برخه ده چې انسان په کې خپل شتون هم تثبیتوي او له دنیا سره په کې خپلې اړیکې هم تنظیموي. دا «زه» له ټولنیزو او مادي واقعیتونو سره مخ کېږي او دنیا پرې تنګېږي. د دې له پاره چې «زه» خپلې غوښتنې هم پوره کړي او له چاپېریال سره د تضاد موارد هم محدود کړي، ځان له شرایطو سره عیاروي، له خپلو یو شمېر غوښتنو په شا کېږي، د چاپېریال له خوا ځینې «تېري» زغمي او هغه څه چې (د غوښتنو د ترکولو په نتیجه کې د محرومیت احساس او د بهرنیو تېریو پر وړاندې د مقاومت او بالاخره د بغاوت ایجاب) ورته دردوونکي وي، د شعور له جزیرې وباسي (اروا پوهان وايي «په شا یې تمبوي») او نورو جزیرو (تحت الشعور او لاشعور) ته یې لېږدوي او هېروي یې. «زه» تر یو حده په دې چاره کې بریالی کېږي او د تعادل تر حده ځان عیاروي خو په دغه جریان کې ټول دردوونکي محرومیتونه او محدودیتونه په یو ډول نه یو ډول د ژوند بهیر ګډوډوي چې په نهایت کې ترې رواني ستونزې جوړېږي. کله کله، چې عیاروونکې اراده کمزورې شي (د خوب پر مهال، د احساساتو د غلبې پر مهال یا د ځینو کیمیاوي توکو د استعمال پر مهال) هغه «تمبول شوي» یا په بل عبارت لېږدول شوي موارد بېرته له لاشعور او تحت الشعور څخه قبل الشعور او بیا شعور ته لار کوي. دغه د حواسو او ادراک له لارې د شعور دایرې ته د چاپېریال د عناصرو ورننه‌وتل، په هغه کې د «ګټورو» مواردو خپلول او د شعور له دایرې څخه د ځوروونکو، دردوونکو یا نامطلوبو مواردو ایستل (شاته تمبول او د اروايي جوړښت نورو برخو ته یې لېږدول) او بیا د همدغو ایستل شویو مواردو بېرته را مخ ته کېدل په ساده ټکو کې د انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اروايي فعاليت» جوړوي. په اروايي جوړښت کې شعور هغه ساحه ده چې د حواسو او ادراکي وسايلو له لارې ورته له چاپېريال څخه د شخص خپلې فردي تجربې او د بهرنۍ نړۍ اغيزې را ننوځي، هغه څه چې شخص يې غواړي خو تحقق يې ناشونی وي يا هغه څه چې شخص يې نه غواړي او زغمل يې ناشوني وي ترې د اروايي جوړښت نورو برخو ته ورايستل کېږي. تر دې چانې وروسته د شعور د دايرې محتوا تثبيتېږي. د اروايي جوړښت هغه برخه چې شاته تمبول شوي او لېږدول شوي موارد ورته د شعور له دايرې څخه ورځي، تحت الشعور دی. د دغو تمبول شويو او لېږدول شويو مواردو يوه خورا کوچنۍ برخه همدلته پاتې کېږي او يوهستره برخه يې د تل، يا اوږده مهال له پاره له شعور سره خپله مخامخ اړيکه له لاسه ورکوي.

ډېره يا لږه، د تحت الشعور محتوا له شعور سره په اړيکه کې ده او د دواړو طبقو تر منځ د محتوا تبادله ډېره گرانه نه ده. له نورو طبقو سره د شعور اړيکه نا مستقيمه ده او د محتوا تبادله يې هم هغومره ساده نه برېښي. اروا پوهان فردي او ټولنيز لاشعور ته د لاسرسي لارې په خوبونو، شعر، افسانو، انگېرنو او بېلابېلو رواني غوټو کې لټوي.

د فرويډ له نظره خوبونه د لاشعوري غوښتنو د تحقق يوه لار ده. همدا راز کله چې انسان په وينا کې يا په عمل کې سهوه کوي، دا سهوه د هغو شاته تمبول شوو رواني توکو زيم دی چې د شعور په سطح کې راښکاره کېږي. شاعرانه انځورونه هم په خپل ذات کې هغو خوبونو ته ورته دي چې خلک يې په ويښه ويني.

په لومړي سر کې چې د اکمل اعلام له شعرونو سره مخ شوم يو ډول ناراحتي يې را ته پيدا کړه. کټ مټ لکه کله چې څوک داسې يو څه وگوري چې هم ورته د ښکلا له منل شوو معيارونو لېرې ښکاري او هم ترې سترگې نه شي اړولای. همدې ناراحتۍ اړ کړم چې بيا بيا يې ولولم. او په هر وار لوستو مې په کې يو څه موندل چې بايد ورته تم شوی وای. له ځينو شاعرانو ملگرو سره مې پرې خبرې وکړې، هر يوه به ويل: «يو څه په کې شته!» خو دا يې نه ويل چې دا «څه»، څه دي.
«که خوبونه رښتيا کېږي نو زما دې نيم رښتيا شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبونه، مخکې مو وویل چې د اروايي جزيرو تر منځ په لړو کې ورک پلونه دي چې له عيني جهان څخه اخستل شوي توکي په کې د اشباحو په څېر ښکته پورته کيږي. څه خوبونه د هغو غوښتنو اووښتې بڼه ده چې په شعوري ډول يې تحقق ناشونی ښکاري او له دې ناشونتيا زيږېدلی محروميت په روان کې يو ډول ناپېژندلی اظطراب را منځ ته کوي. د خوبونو يوه بله برخه هغه گواښونه او خطرونه دي چې په عيني دنيا کې شته خو ذهني دنيا ته يې راتگ له زغمه وتلې وېرې او ترهې پاروي. د تاريخ په اوږدو کې انسانانو هڅه کړې چې د خوب له لارې ناڅرگندې، خو حتمي، راتلونکې او ډارونکې خو شکمنې ماضي ته لاسرسی ومومي. د خوبونو ريښتيا کېدل د بشريت تلپاتې هيله ده (خوب دی)، خو دې ټکي ته يې کم وگړي پام کوي چې نيم خوبونه ټول هغه بلاوې دي چې په خوارۍ مو ويدې کړې دي او راويښول به يې د هر عادي انسان له طاقته وتلې خبره وي.
نو دا وينا يا د ژورې څېړنې او يا د لارښوونکي الهام نتيجه ده چې:
«که خوبونه رښتيا کيږي نو زما دې نيم رښتيا شي»

اکمل اعلام په خپله شاعرۍ کې د انسان د روان متضادو تمايلاتو ته نظر اچوي، د بې رحمه واقعيتونو په خونړي گرداب کې د «زه» له ځانگو او لکړو جوړه، په وښو او بوټو تړل شوې جاله د شک او باور تر څنډو پورې باسي، را پورېباسي.

د دغه نا اشنا حالت د بيان له پاره اکمل په ژبه کې هم همدغسې يوه نامتعارفه لار غوره کړې ده. دی عربي او فارسي کلمات په کثرت او وفرت خو په هېښوونکې دقت کاروي. لوستونکی داسې انگيري چې هر ټکی يې د لغاتو له کتابونو په خواريو را ايستل شوی وي خو د کارولو طرز يې دا ښکاره کوي چې اکمل په اگاهانه ډول هغه د «ناخودآگاه» کانې کوي، هغه څه چې ويل يې دردوونکي دي د نااشنا کلمو په شخولو کې يې رانغاړي او لوستونکي ته يې وړاندې کوي.

خو اکمل يوازې له خوبونو سره لاس او گرېوان نه دی. هغه د خپل ايديال «زه» - هغه چې «سوپر ايگو» («زبَر زه») يې ترې غواړي خو دی يې نه غواړي –پر وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل واقعي «زه» سره ترلی پاتې کیږي. دا ترلتیا هممهاله د خوښۍ او غرور احساس هم ورکوي او د دېوالو تر شا د یو ډول نامحسوسې ناراحتۍ (گونا) ښکالو هم اوري. د ده په وینا «زه هغه نه شم کېدای چې ستا په کار دی خو خپله دغه ناتواني په حقیقت کې یو ډول ځواک بولم چې په هېڅ قیمت یې له لاسه ورکول نه غواړم.»

ســتا زړگی د قـدر دی خو زه دې د ښــې نـه یمـه
ســتـا د نـاز ادا قـدر کوم خو وړی یې نـه شــمـه

تـه بـه مـا هم هغـه رومـاني محـب عـاشــق بولې
پـام چې خطـا نـه شــې زه اوس نور غمونـه هم لرم

ژونـــد راتـــه بـــې شمـیره مـــنـزلـونه نښې ایښې دي
تـه که پکې نښه شې منـــزل شــې بیا هــم لــرې یــې

ســتازړه که هر څومره غټ شي هر څومره مې وزغمې
هر څومره که صـبر شــې زما زړه به دې ســترۍ کړي

یـا خــو خپــل احسـاس زمــا احســاسه پورې وگـنډه
یـا کـلارې کـیـنـه دا مـزل خـلاصـــیـدل نـه لـري

زه چې پکې ټــول عمــر روان یــم چرتـــه نـــه رســم
ســـتـا د څو شـــیبو مزل بـه تـا چـرتـه ورولـیږي

داســـې گمان مه کوه چې زه د خود خواهۍ په دود
تـا ځان نـه پــریږدم او زه روان یم د منزل پـه لـور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې چې منزل بولم هغه خپله سفر دی ټول
هســــــې به ستومانه شې او زه به بدل نه شمه

«زبر زه» (سوپر ایگو) چې څه غواړي، «زه» یې ورسره نه مني. عادي وگړي له دې تضاده رواني غوټه او ستونزه جوړوي، خو شاعر یوه، نیمه پټه لار هم لیدلې. ما یو وخت ویلي وو: «شعر بغاوت دی». اوس هم تر ډېره په همدې باور یم. خو د اکمل شاعرۍ دا هم را زده کړه چې بغاوت په نرمه غاړه هم کېږي او که لږه بې پروایي هم ورسره شي نو له پخو لارو وتل یو ډول جذابیت هم پیدا کوي او د «زبرزه» له دیکتاتورۍ هم پرې مخ اړول کېدای شي. د شاعر بغاوت یوازې «عکس العمل» نه دی، «عمل» دی او د شعور په دایره کې یې کوي:

علم عقل کې مې شک دی په عمل کې مې تاوان دی
په رســمونو غولیدلی یار په ټپو ور روان دی

نو خبرې او تاریخ رواج او دیــن څنگـه یـــو کیږي
نه دســتار زما مــذهب دی نــه قبضه زمــا ایمان دی

که د علـم او علـومو تـوپیر علـم نـه دی کـړی
نوچې یو زده کوم ښه دی‌او چې‌بل زده کوم وران دی

د ښــو بـدو یو معیـار دی او هغـه یې رازده کـړی
نو د دواړو ترمینځ فرق ستا مخکې ولې‌دومره گران دی

شعر او فلسفي فکر ډېرو شاعرانو سره گډ کړي دي، د اکمل اعلام په وینا کې د فلسفې خاپونه ښه پرېمانه دي خو په پټولو او څرگندولو کې یې د شاعرانه بیان جادو پوره کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اثر د پښتو په شاعرۍ که یوه نوې لار پرانیزي. څوک به یې بدرگه کړي او که نه، دا به د نن او سبا تر منځ نالیدلي پلونه را ته وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رښتیا خوند و رنگ

پښتو د سېلاب، څپو د خج و آهنگ او د ضرباتي موسیقیت د شرنگ و غورځنگ ژبه ده. د تورو د سِکو ډېروالی یې د معنی او ښکلا ډېره متاع را نیولې شي. د کلماتو له متحرک او روان حالت سره له ساکن نه حرکت کولی شي. چې همدې حالت پښتو ته لا غورځنگي خوند و رنگ ورکړی دی. له ساکن حالت نه تگ په ټوپ او جمپ سره کېږي. لکه په اتڼ کې چې یو اتڼ چي تاو شي را تاو شي، مات شي را مات شي، او له ولاړ حالت نه په ښکلي انداز مخې، شا یا څنگ ته لاړ شي. دا حالتونه په نقاشۍ کې هم کېږي. مستقیم خطونه یو انځور نه شي پنځولی. بایده دي چې خطونه کله منحني او کله مات را مات شي. دا عملیه په خیاطۍ او گلدوزۍ کې هم کېږي، هلته هم د مستقیم او روان حرکت تر څنگ منحني او منکسر یا مات را مات حرکتونه ډېر دي. نقاشي او اتڼ دواړه هنرونه دي، چې جمپ و خېز او ماتېدل را ماتېدل په کې لویه ونډه لري.

په پښتو شعر کې همدا ټوپ، ماتېدل را ماتېدل آهنگ او ضرباتي یا غورځنگي حالت موسیقۍ ته په آسانۍ لاره ور تېروي.

ځکه خو په پښتو شعر کې موسیقي او آهنگ په آسانه پیدا کېږي. خو ښه شاعري یوازې وزن، خج،آهنگ او د سېلاب او څپو برابرول نه دي. دلته د عالي خیال، د عاطفې او احساس، د معنی خواږه رسول، صمیمانه او نوی تصویري انداز دا هر څه باید وي، چې شاعري پرې ښکلې او زړه راښکونکې شي.

پاس یاد شوي دواړه صلاحیتونه د بختورو په نصیب وي. زه بختور یم چې د یوه داسې بختور شاعر د شعرونو ناخپره شوې شاعري لولم . د دې شاعرۍ ناز و ادا او انداز نوی او شاعرانه دی. د ښاغلي اکمل اعلام نیم رښتیا لولم. گرانو لوستونکو تاسو حیرانېږئ مه، نیم رښتیا د شاعر د همدې کتاب نوم دی. دا نوم هم ډېر جالب او زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راښکونکی دی. له دې نوم نه هم د شاعر د شاعرانه ذوق پته لګیږي. د شاعرۍ دنیا یوه ماشومه دنیاګۍ ده، د ارمانونو له خوبونو ډکه. شاعري لکه په ویښو سترګو خوب داسې ده. خوبونه د اصل غونډې نه وي، رنګ آمیزي په کې ډېره، او ارمانونو ته رسېدل په کې آسانه وي. بنیادم د مارغه وزرې وکړي، پر دنګو څوکو الوزي او له خپل الوت نه خوند او کیف اخلي. په دې خوند او کیف کې د مقصد څوکې ته هم ځان رسوي. بس شاعري کټ مټ همداسې ده. د خیال په الوت سره په خوند او کیف سرې د یوې پېښې، د یوې موضوع بیانول او مقصد ته رسېدل دي.

که خوبونه رښتیا کیږی نو زما دی نیم رښتیا شي
هغه نیمو کی چی ته یې هغه خوب دی او خوب ښه دی

د ښاغلي اکمل شاعري د خوبونو غونډې خوږه او عجیبه ده. عجیبه مې ځکه ووې، چې د روایاتي او تکرارۍ شاعرۍ په څېر نه ده.
د انګریزۍ ژبې یو شاعر رابر فراست وایي:
له ځنګل نه ډېرې لارې تللې وې، خو زه پر هغه لاره لاړم چې ډېرخلک پر هغه لاره نه وو تللي.

ګران شاعر اکمل هم په داسې لاره روان دی، چې بیرو بار په کې یا هېڅ نه شته او یا کم دی. د شاعر په شاعرۍ کې نظمونه ډېر دي، غزلې هم شته. په دواړو ډولونو کې شاعر خپلې خبرې کوي، د تکراري شاعرۍ له غباره په څنګ دي. تر یوه ځایه ځانګړې دي.
خوبونه د ژوند نیمګړي او تت تصویرونه دي. کله کله بوږنوونکي او وېروونکي هم وي.

شعر او هنر یوازې خواږه نه وېشي، د ترخو او دردونو وېش هم کوي. خو دا هر وېش په هنر کوي. که خواږه درباندې وېشي، نو زړه دې د ماشوم غونډې کټ کټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندوي، او په ماشومانه ګډا دې راولي. که بیا ترخه او له درده ډک وو، نو بیا دې له خوږلني سره ګډ درد را ویښوي، او د دردونو د درمان فکر درسره پیدا کوي.

د چین د قدیمو پېړیو یو فلسفي خوب ویني، چې مهین او رنګین الوتونکی دی، پر ګلونو ګرځي، د ګلونو له رنګ و خوشبو خوند اخلي. چې کله را ویښ شي، ځان ګوري چې بنیادم دی. له ده سره فکر پیدا کېږي، چې آیا دا ویښه به رښتیا او حقیقت وي چې دی د یوه بنیادم په بڼه دی او که هغه خوب چې رنګین وزری الوتونکی و. دا ښکلی او په دوه لارې کې ولاړ شک ، اکمل شاعر د یوه هیبتناک خوب له مخې داسې بیانوي:

دا د ډاره ډک خـــــوبـــونـــه
دا د غـــیـبـــــو اوازونـــــه
د جـــانـــان د غضـــب ستـــرګې
پکې شــــــر او ســـــل شکونه
د خنـــدا نـــــه تـــرس او وهم
بس ژړا او فـــــریـــــادونـــــه

هسې نـــه چې دا رښتیـــا وي
هسی نـــه چې زه بیـــدار یـ ـم
هســې نه زه چې په زه ویخــــه
پــــه دې وهــم ګـــرفتـــار یـم

کـــه دا وهـم هـم وي ښــه ده
خـــو یا ویل کـــه حقیقـت وي
دا دردونـــه فـــریـــادونـــه
مـــې د مینـــې بـــرکـــت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــــه مې دا دمهــر حـــال وي
نـــو نفــرت ترینه ښـــه نـــه وو
چې په ســد مې دا کیفیت دی
لیـــونتـــوب بــه مې لا څــه وو

اوس چې هر څنګه یم ښــــه یم
بس دی نـــور بـــدلیدی نه شم
همـــدغه مې زنــدګـي شـــوه
بې لــه درده کیـــدی نـــه شم

دا د ډاره ډک خــــوبـــونـــــه
اوس پـــه ویخـــه بـانـدې وینم
بې لــه دې مې ژونـــد نیمګړی
بس همدا مې زنـــدګي شــــوه

ښاغلی اکمل ښه روان نظم لیکي. په نظم کې د خپل ژوند روانې تجربې راوړي. څه لږو ډېر فلسفیانه رنګ هم پرې شیندي. غزلې یې هم په همدې قدم روانې دي. د اعلام د یوې خوږې غزل په اعلان سره د اهل ذوق او د شعر مینَان د ښاغلي اکمل اعلام خوږې شاعرۍ ته را بولو.

ستا د حسن اثــر نـــور پــه ما خطا شي
ســـتــا ادا راتــه فــنــا فــنــا فــنــا شي

ژوند عادي شي ته عادي شې زه عادي شم
یــو تـاریخ یــوه قصـــه شـــي چــې سبا شي
دا د زړه درزا مې اوس د زړګي رنځ دی
هغـه تیر شــو چې تــا ویني پــه درزا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مـې تنـګ لـکه دا سـتا د زړګي لاره
خـو دننـه پکـې نـیم جهـان بـسیا شـي

رنـګـینی مـې د ژونـدون واړه په داو کړې
بس یو تور وینم یو سـپین، سـهر بیګا شي

داسـې شر چې هر عصـب یې راخراب کړ
داسـې قهر چې خپل نفس ځینې ترسـا شي

د وصـال د ځو شـیبو مسـئله نـه ده
پوره ژوند دی دا به څه شـي چې په تا شي

یو سـکون وي خـاموشي وي یو آرام وي
چې اعـلام سـترګې ورواړوي غـوغـا شي

ګران شاعر دې تر دې هم په شاعرانه غورځنګ او خوند و رنګ روان اوسي.
آمین، کاروان ، خوست
۲۵ جوزا ۱۴۰۰ هجري شمسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم رښتیا

که خـــوبـــونـــه رښتیـــا کـــیږي نـــو زمـا دې نیم رښتیـــا شي
هغه نیـــمو کی چې تـــه یی هغـــه خـــوب دی او خوب ښـــه دی

زه پـــه بلـــه لار روان شـــوم نیـــم خـــوبـــونـــه مې راتپینـــګ کـړل
د پـــــردو غمــــونـــــو لاره د رســــمــــونــــــو رواجــــونــــــو

پـــــاکـــــه منـــده ده او زه یـــم نـــــه ودریـــږم نـــه ستنیـــږم
لکـــــــه زه چې د دې نیـــم خــــوب د تعبیر د پـــاره شـــته یـم

کـــه پـــه دغـــه پیچ و خـــم کې دا نیـــم نـــــور هم را رښتیـــا شي
نــــــو پــــــه ورکـــــه کې بـــه ورک شم پـــه تاریکه کې بـــه ړوند شم

پـــه دې خپـــل نیمګړي خـــوب کې دومره ورک یـــــم دومره ستړی
چې دا نـــــور کـــــه را رښتیا شو نـــه بـــه دلتـــه شـــم نـــه هلتـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مې کيږي چې مې ټول خوبونه خــوب غــوندې رښـــتيا شي
خـــو د دود دســتــور د گــــنډو وس مې نــــور پــــه سر کې نشتـــــه

نــــو همداسې ښــــه يـــــم منـــــډې مې په ويخه او تــه خوب کې
که خـــــوبــــــونــــه رښتيــــا کــــيږي نـــــو زمـــا دې نيم رښتيـــــا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور او سپين

ستـــا د حسن اثـــر نـــور پـــه مـــا خطـا شي
ستـــا ادا راتـــه فنـــا فنـــا فنـــا شـــــي

ژوند عادي شي ته عادي شـې زه عادي شـم
يـــــو تاريخ يـــوه قصـــه شي چې سبـــــا شي

دا د زړه درزا مې اوس د زړګـــــي رنـــــځ دی
هغـــــــــه تير شـــــو چې تا ويني په درزا شي

زړه مـــې تنـــګ لـــکه دا ستـــــا د زړګـــي لاره
خـــو دننـــه پـکې نيـــم جهـــــان بسيـــا شي

رنګينی مې د ژونـــدون واړه پـــــه داو کـــــــړې
بس يـــــــو تـــــــور وينم يو سپين، سهر بيګا شي

داسې شـــــر چې هـــــر عصـــب يې راخراب کړ
داســې قهـر چې خپل نفـس ځيـنې ترسـا شي

د وصـــــال د ښـــــــو شيبو مسئلـــــه نـــه ده
پـــــــوره ژونـــــد دی دا به ښه شي چې په تا شي

يـــــو سکـــــون وي خـــاموشي وي يـــو آرام وي
چې اعـــلام سترګې ورواړوي غوغـــــا شـــــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون دين

د عـــرب نطـــق و لســـان لکـــه د ستر
او پنهــــان پکـــې شبـــاب زما د عصر

افـتـــان د حـــوادثــــو د قصـــو
مستفيـــد تـــرې امـــرا د بـرج و قصـر

زمـــا شاب ورته پـه روغه کـور و کـر دی
نـــه منطق نـــه استـــدلال، لکـــه د صغـر

د کاذبـــو مکافــاتــــو حـرص و طمـــه
نه شعـور د حق نـه فـرق د حمـــر و خضـــر

چې دا وعظ که تسـويق د غير عجـــم دی
زمـــــا دين شرق الاوسط دی که کل دهر

پـــه حرمت د هـــر حـــلال مجـاز په قتل
او مجـــازِ شــــرعــي افتــــی د کفــــر

علـــمِ دين علـــمِ دنيا تفريق د ديـن دی
کاينــــات طــــالب زمــــا د غــــور و قـدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــه قطره تمام جهان مشغول پـــــه بحث
چشـــم پوشـــه نظـــر بنـــده لـــه دې بحر

د اعــــــــلام هر اختلاف ظلما د لیل شوه
او د جهـــل هـــر نظـــر طلـــوع د فجـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرق

چې پــه تــا پسې روان وم چــې پــه تا پــوره کــیدلــم
نـــه مــې نـــوم غـوښتـــو نه نښــه ستا د یو نظر بدل کې

هغــه کیف هغـــه ســـرور هغــه نشــه ستـــا د عیـــونـــو
هغــه بې دلــیـلـــه لطــف د ارمـانـونـو پــه دلـــدل کې

مـــا وي هـــر څـــه مې همـــدا دي د حیات دغه یو مخ دی
کافي زه یـــم کافي تــ ـــه بې کافي دواړه پـــه یـــو بل کې

د وصـــال نـــه تـــر خبـــرو پـــورې دومـــره اوږده لاره
او خبـــرو نـــه تـــر ننــه ټـول پــه یــو قـدم مـزل کې

زه هغـــه یـــم تـــه هغـــه یې نـــو نـظـــر ولې بـــدل شـــو
د وصـــال هغـــه غـــوغـــا هغـــه شـور نشتــه په گوگل کې

مـــا خـــو یــو خیـل پیـــژنـدلـو جـوړ څـــو خیـــله محبت وو
یـــو هغـــه چې لـیـونـتـوب وو او یــو دا پــه چـل او ول کې

لا تـــر اوســه راتـــه گـــران یې لا تـر اوســه در مئیـن یـم
خـــو چې ولې اوس عادي شـــو ستـــا گلونه په اوربـــل کـــې

ښــه پــوهیـــږم چې ځـــواني نـــه راستنیـــږي بیـا هم گورم
کــه یــو څــه مینــه بــاقي وي د دې ستـــړي زړه په تـــل کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر

ستـــا زړگـــی د قـــدر دی خـــو زه دې د ښې نـــه یمـــه
ستـــا د نـــاز ادا قـــدر کـــوم خـــو وړی یې نـــه شمـــه

تـه به مـا هـــم هغـــه رومـانـــي محب عـاشـق بـولې
پـام چې خطـا نـه شې زه اوس نـــور غمونـــه هم لـــرم

ژونـــد راتـــه بې شمیـــره منـــزلـــونـــه ښې ایښـــې دي
تـــه کـــه پکې نښـــه شې منـزل شې بیـا هـم لـــرې یې

ستا زړه که هر څـــومره غټ شي هر څومره مې وزغـــمې
هر څـــومـــــره که صبر شې زمـا زړه بـــه دې سترې کـــړي

یـا خـــو خپل احساس زمـــا احساســـه پـــورې وگـــنډه
یـــا کلارې کـینـه دا مـــزل خـــلاصیدل نـــه لـــري

زه چې پـــکې ټـــول عمـــر روان یـــم چـرتـــه نـــه رسم
ستـــا د څـــو شیبـــو مـــزل بـــه تـــا چـرتـــه ورولـــېږي

داسې گـــمان مـــه کوه چې زه د خـــود خـواهۍ پـــه دود
تـــا ځـــان نـــه پریـــږدم او زه روان یـــم د منـــزل پـــه لـــور

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه يې چې مــنزل بــولـم هغـــه خپـــله ســفر دی ټـــول
هسې بـــه ستـــومـــانـــه شې او زه بـــه بـــدل نـــه شمـــه

تـــا تـــه دومـــره بس دی چې د زړه حـــال درتـــه وايمـــه
ما ته دومــــــره بس دی چې مې اوس هم په زړګي کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ادب مجازي فکر

د اب مجــــــازي فکـــــــــر
د اشنـــا د حســـــن ذکــــــــر

د زړه درد د جگــر ســـــــوز شي
ډوب خمـــار د شب او روز شــــــي

د بـــــنـــو د غـــشــــو زخــــــم
د فـــــراقـــه تـــرس او وهــــــم

د مستــــــی نـــــه شـــوگـیـرونـــه
او د عشـــق او حب شـــعـــرونـــه

انـــتـــظـــار د لـحـظـــاتـــــو
بــــې چیـنــــي د خـــاطــراتـــــو

دا دی ټـــــول مې عملي کـــــــړل
قسمت ټــــول پــــه مـا پلي کــــړل

د مجــــاز نـــه حقیـــقت تـــــه
او د حســـن نـــه دولت تــــــــه

ټـــول مـــزل د یــــو قــــدم وو
ټــــول تغیر مې پـــه یـــــو دم وو

د زړه درد اوس مـــــریــــضـي ده
عــــلاج تــــه نـــه، تـــداوي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جگــر تــکلــیــف جـــــزا ده
کـــــه د عــمـــــر تـقــاضـــا ده

خـــمــــار هـــــم اوس د دوا دی
خـنــدا نشتــه خـــوب فـنــا دی

بې چيني روحـــي مـــــرض شـــو
حب تکيـــــه شـوه عشـق غرض شـو

دومـــره فـــرق د دواړو نـــــه دی
هغـــــه ژونـــــد وو دا هم ښـــه دی

هغـــــه ستـــا د عشــــق سنـــدره
دا زمـــــــا د ژونـــــــد خـبـــــره

هغـــه درد مـــي مجـــــــازي وو
دا کـــــړاو اوس حـقــیـقـــت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتونه

علــــم عقــل کې مې شک دی پــــه عمــل کې مې تاوان دی
پــــه رسمـــونو غــولیـدلی یـــار پــــه ټپـــو ور روان دی

نــــو خبــرې او تــاریــخ رواج او دیـــن ځنــګه یــو کیږي
نــــه دستــار زمــا مذهب دی نــــه قــبــضه زمـــا ایمـــان دی

که د علــم او عــلومــو تــــوپیــر علــم نــــه دی کــــړی
نــــــو چې یـــو زده کوم ښه دی او چې بل زده کوم وران دی

د ښـــو بـــدو یــو معیـــار دی او هغــه یــې رازده کــــــړی
نــــــو د دواړو تر مینځ فرق ســتا مخکې ولې دومره ګران دی

چې زمــا په مــرګ به کـــوم جنت ته ځې زه خـــو مسـلم یـــــم
چې دا څومــره جنتـــونـــه دي جـــنت ورتـــه حـیـــران دی

زمـــا علـــم او هنـــر او صـــداقـت چغـــې ســــورې کـــــا
چې نــــه بــد یـــو نــه حرام یــو دین مو حق مذهب مو آن دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودفریبی

که د حب معیار جمال قدوقامت وي
نو په ما څنګه مئین شوې که ړوند نه يې

ستا د عشق معیار به دا نه پوهیږم
خو د نورو معیارونو نه مې ډار شي

هسې نه چې په خبرو مې تیروتی
دا د څو شیبو اخلاق تقلبي دي

ما د لاسه ځان نه ښه سړی جوړ کړی
خو اصلا ګوره خودخواه او خودنما یم

چې تر کومې مې مطلب وي درپسې یم
بیا نو ته په خپله لاره، زه د بل چا

که بل څوک مې په خبرو عاشق نه شو
ما ته نور چلونه هم راځي هوښیار یم

که ستا ژوند په دی خراب شي ستا مشکل دی
زه د ټولې جامعې ټیکه دار نه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د خپـــــلو څـــو شیبـــو پـــه غم کې ورک یم
کـــــه تـــه نـــه یې د شیبـــو عاشقـــان ډیـــر دي

زمـــــا نقـــص پـــــکې د څـــــو ورځـــو خبرې
خـــــو ستـــا نقـــص پـــکې د عمــــر تبـاهي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکنالوژي

دا د عــقـــل هـــم معيـــار دی
پـــه ســانتيـــو پـــه بـايټـونـو

کـــه لږ کــم وی زه کــرپټ شـــم
کـه لـــږ زيات وی ته کـــرپټ شې

جـــامعـــه لـــوډ بيـلـــنسر دی
خــــو ماډل يی اوټ آف ډيټ دی

دا د عـــقـــــل او د فــكــــر
بيـــلـــنس دومـــره مشـــكل نه دی

كلـــه تـــه ځان لـــږ اپډيټ كـــړه
زه بــــه خپل څه فيچرز تـــم كړم

چې تـــر څـــو مـــو سوچ يو نه شی
چې تــــر څو مو لينک اپ نه شي

انټرکشن مــــو مشــــــكل دی
انـــوايــرنمت بـــه كډ او وډ كړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگه

د خپل ځـــان سره په جنگ یم

د خپل ځـــانـــه مـــرور یـــم

پـه دې جنـگ پـه دغې شر کې

زه پخپلـــه جـــرگه مـــار یـــم

زه پـــه حقـــه یمـــه گونـدې

نـــه منـکر کـــوم نـــه ډیر عرف

خـــو بـل هم بـایـد همـــداسې

هـــم زمـــا پـــــه لار روان وي

جـــامعـــه دې مـــا تـــه گوري

او زمـــا پـــه خیـــر دې گرځي

زمـــــا لار د کتـــــاب لار ده

زمـــا هـــر قـــدم پـه شمار دی

نـــو دا نـــور بیـــا ولې داسې

زمـــا کار تـــه غلـــط وایـــــي

کـــه غلـــط وي زه ړونـد نـه یم

ښـــه او بـــد جـــدا کوی شم

پـــه حساب مې بـــرابـــر یـــم

او حسـاب به مې حســـاب وي

***

بیا زه ځان ته په غوسه شـــــم

وایم ستا حساب که ســــم وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـــو دنیـــا ولاړه نـــــه ده
دا نــور تــول ولې گــمـراه دي؟
دوي کتـــــاب نه خبر نه دي؟
دوي حساب نــه خبـــر نه دي؟
دا یـــو تـــه داسې تورزن یې؟
چې د تـــول ملت بـــابـــا شې
خلک ژوند کوي خپل ځان ته
خلک ځـان ســره پخـــولا دي
خـــلک رنگ تـــه نظر نـــه کړي
گـــوره خـونــد ورتـــه مهم دی
تـــا ځـــان هســـې شـــرمـــولی
کـــه خبـــره دې ښـــه هـــم وي
دا وخت تـــا د پـــاره نـــــه دی
د خپـــــل کار ســــره کار ساتـــه
جـــامعه ځـــان جـــوړوی شي
دا تـــه ځگـــه داسې سپـــک یې
چې دې قـــــام په سر اخستی
تـــــه د هـــــر چـــا ذمه وار یې

***

اوس د ځـان او ځـان جرگـه ده
زه پـــوهیـــږم چې زه ســـم یـــم
خـــــو ښـــــتو راتـــه ویيلـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مخ چې له ځو کسو
په یو ځای ځپېړه وخوري
که هر څومره بې ګناه وي
که هر څومره بې ازاره
خو ګناه ګوره د مخ ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډار خوب

دا د ډاره ډک خـــــوبـــــونـــه
دا د غـــیبــــــو اوازونــــــــه
د جــانـــان د غضـــب ستـــرگې
پکې شـــــــر او ســــــل شکونه
د خنــــدا نـــــه تـــرس او وهم
بس ژړا او فـــــريــــادونــــــــه

هسې نــــه چې دا رښتيـــا وي
هسی نــه چې زه بيـــدار يـــم
هســـې نه زه چې په زه ويخـــــه
پــــه دې وهـــم گـــرفتـــار يـم

کـــــه دا وهـم هــم وي ښــه ده
خـــو يا ويل کـــه حقـيقـت وي
دا دردونــــه فـــريـــــادونـــــه
مـــې د مينـــې بـــــرکـــــت وي

کــــــه مې دا دمهـــر حـــال وي
نــــو نفـــرت ترينه ښــه نــه وو
چې په ســـد مې دا کيفيت دی
ليـــونتـــوب بــه مې لا ځــه وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې هر څنګه یم ښـــه یم
بس دی نـــور بــــدلیدی نه شم
همـــدغه مې زنــدګــي شـــوه
بې لــه درده کیــــدی نـــه شم

دا د ډاره ډک خـــوبـــونــــه
اوس پـــه ویخـــه بـانـدې وینم
بې لــه دې مې ژونــــد نیمګړی
بس همدا مې زنــــدګي شـــوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خساره

عــجــیبــه غـــونــدې دوش دی
کلـــه تـــه زمـــا نـــه مخــکې
کلـــه زه لـــه تـــا نـــه مخکې
دا لا څـــنګــ ــه رقـــــابت دی
پـــــاکـــــه منــــدېه ده او مونږه
نـــه د ځـــان د حـــال احوالــه
نـــه خبـــر پـــه ښـــو پـــه بـدو
تـــه خندونـــه ماتـــــه ډېر کړې
زه لـــه تـــابه تـــا خطـــا کړم
پـــــه همدغه کش و ګیـــر کې
نـــه د رب نـــه د بنـــــده شو
شـــا تـــه څومــــره زیبائي وه
څومره تـاب څومره سـکون وو
څـــومــــــره حب وو مینتوب وو
څـــومـــره قـــدر د یـــو بل وو
هغـــــه تـــول مـو صدقه کړل
خپــــل ســـرعت او بلنــدی ته
نـــو پـــه داسې رقــــابت کې
کـــــه همـــه ګټـــه زمـــا وي
بیـا هم زړه کې پټ پوهیــــږم
چې خـــاسر یمـــه خـــاسر یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غبا

د ناصح خبره ښه ده
په شدت د ثقل و ضخم
خو شدت هم یو واحد دی
چا کې ډیر په چا کې کم وي
دا شدت زما د فکر
یا د ټولو نه بدل دی
یا یې ثقل ضخم ډیر دی
تا خو نیم خلک قانع کړل
او نیم نور لا پکې ورک دي
خو زما په قناعت کې
د پیتاوي داستانونه
د ادبه وتې ټوکې
د پښتون اسلام غمونه
دا کم نه دي دا غلط دي
دا تاریخ دې پروني دی
دغه ټوکې د ژړا دي
دا اسلام دې بدل کړی
او زما نه توقع کړې
چې دا ټول درعملي کړم
نو به زه څنګه انسان شم
زه به څنګه مسلمان شم
زما دا بدرنګه ذهن
چې مدام یې غلط بولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فـــريـــــادونــــــو
يــــو پټــــه مجمـــوعـــه ده
دې کې داســې څـه پراتـه چې
په ســــويه کې لړ بــــــالا دي
د رب فکـــــر پکـــې داســې
لکــــــه دا همــــه غـمــــونه
چې پـــه يـــو دعـــا ختميـږي
او دا ستـــا نصـيحتـــونــــــه
مــايوسی تـــــه لـړ نږدې دي
د دې کار بس دغه حــــل دی
پــرځــوې مې که جيګيــــږي
يـــا زمـــا خبــــــره واوره
يــــا مې ورک کړه لــــه غبا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسوند

د سبـــا د د ډاره نـن رانــه بـــې ژونـــده
د فـراق لـه ویـرې ټـول وصال بـــې خونـده

په همـــه وجـــود تـــابع ستـــا د گفتـارو
خـــو کافـــــر د دې کافـــــرو په څو چنده

د خنـــدا او د ادا لــــه نرخـــه مـــه ځـــه
کفـــایت کا زمـــا نـــوم ستا لـــه پسونده

د غـــــزال سکـــــون پـــــه خونه د میړیو
او زما په زړه کې ستـــــــا د وصـل تنـــده

زمـــا مینه ســـتا پـــه هـــر نظر آشکاره
سـتا حیـــــا زما پـــه سـترگو کې څرگنده

ډیـــر مـــزل وو لـــه پنهانه تر اعـــلامه
بـــاقي ټولـــه زندگي لـــــه دغـــه پنـده

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلام

ستـــا ســــلام راتـــه چـا اوې
هک حیران شومه په ځـــان کې
چې پــــه تـــا مې بـــاور نـه وو
کـــه مې ځـــان نـــه طمه نه وه
چـــرتـــه زه مــــولا د ټکــــــو
تــــه د خپـــل نظـر پـه اوج کې
گـــــرچه لــــږه فـــاصلـــه ده
خو ستــــا ځاې نه لرې ښکاري
مـــــا نـــه دا توقع مـه کـــــړه
چې بــــه درشم درنــــــږدې شم
ستـــا پـــرواز لـــــږ عارضي دی
زمــــــا ټـــکـــي د صديــــــو
ستـــا غــــرور لـــــره زوال دی
زمـــا نـــور ټـــکي زده کــــيـــږي
پـــه اخــــره کې بـــه گــــــورو
چې د چـــــا ســـره څـــــه کيږي
بـــــاوجـــــود د دومــــره فـــرقـــه
بـــا وجـــود د دې فــــــراقـــــــه
ستـــا ســــلام لکـــــه د اوښکو
زمـــــا سترگو کې اشــــــکار دی
اوس به ځـــان ســــره لږ کښینم
چې جـــواب يې چـــاتـــه ورکـــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشت

اوحشت چې په غالب باندې غالب وو
هغه درد چې په احساس کې د تقي وو
ما هم ولیده احساس مې کړ غالب شو
یو سرور وو پکې خوند یوه مزه وه
له وحشته چې وحشت مې سوا نه شي
له دیداره گریزان شوم په وحشت کې
د دنیا زیست و روزگار رانه بې خونده
په خپل ځان کې داسې ورک چې پیدا نه شوم
کله دین کله کتاب کله سندرې
مازې وخت وو د خپل عقل غولول وو
یو تشویش لبریز د ډاره د دیداره
یو احساس د رنځ او وهم ستا په وړاندې
دې حالت دغه کیفیت دغه وحشت ته
مې پخپله نوم د مینې ور عطا کړ
عمر تیر شو وحشت ډیر شو زه بې وسه
چې په دې کې ناگهانه راښکاره شوې
په ما هیڅ ونه شو دا څومره عادي وو
دا د عمر تکلیفونه مې عبث شو
اوس خفه شم که خوشاله نه پوهیږم
که دا حال مې ټولو خلکو ته اعلام کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړیا

د ویـــــوې نیـــمې شیبـــې
پـــه ژوند کې دومره اثـــــــر
دا د کلـــونـــو منـــــــدې
دا د قـــرنـــونـــو مــــزل
ستړی شم بیا روان شـــــــم
څملمـــه بیـــا پـــاڅیـــږم
په سر حجــــر د حیـــــات
پـــه زړه کې راز د هجـــــــر
خپـــو کې ځــــواني راکاږم
لاســـونـــه ډک د امیـــــد
خـــو چې دا چـــرته ځمــــه
نـــه د مــــزل انـــــدازه
نـــه د منـــزل کوم نشـــان
بس ښــــه کوه او گرځـــــــه
بـــد قبلــــوه او گرځـــــه
نـــو خلک څنگــــــه وایـــې
چـې ژونـدون دومـره کـم دی
یـــا بـــه پـــه خلکو کم وي
یـــا بــه اعــــــلام بدل وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان

بیـــا حیـــران بیـــا پریشـــانـــــه
بیا خپل ځان راتـــــه رقیب شـــو
دا بـــه کلـــه فیصلـــه شـــي
چې تـــا واخلم که ځـــان واخلم
که ځان واخلم ته مې ځـــان یې
که تـــا واخلم زه بـــه څـــه شـــم
ستـــا خبـــره هـــم سهـــي ده
مـــا هم څـــو ټـــکي وییـــلي
خـــو کـــه هـــرڅـــه تاو راتاو شم
بـــیا همـــاغلتـــه رارســـم
زه پـــه تـــا بـــاندې مین یـــم
ته په ځان بـــاندې پاک ورک یې
اوس کـــه زه لـــه ځانه تیر شم
نـــو پخپلـــه تـــا نـــه تیر یـــم
چې لـــه تـــا تیریدی نـــه شـــم
مجبـــور ځـــان لږ تحمـل کـــړم
خـــو مشکل مـــو لاینحل شـــو
نـــه د دې خـــوا نـــه د اخـــوا
یـــا بـــه دا رابطـــه شکیـــږي
یا مجبور چې ته اعـــــــلام شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوس قزح

ما نه مهر پاتې نه دی زه ترې پاتې
په ژړګي کې مې کورونه ملايين دي

دا الوان دا بهارونه د شباب وو
اوس اقواس د مطر هم راته تور سپين دي

تا لا دلته زما عشق ته ميزان ايښی
دا دا شؤون د دې دنيا نه دي د دين دي

د فراق د ابتسامه دومره پايم
د وصال الم بس کرښې د جبين دي

راشه ته زما په لاره په سبيل شه
د نفرته نور د دواړو زړونه خوړين دي

چې په سترګو کې دې ورک شو عشق يې وليد
چې پيدا شو ليوني دي مجانين دي

يو محيط د ډار احساس نامشخصه
بيا حاکم زما د مينې قاتلين دي

څه زرين د زړه اسرار څه اميدونه
که اعلام نه شي په ما باندې سنګين دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود

د وفـــا پـــه خيـــال رويـــا ستـــا د جفـــا تخـتـــوم
د خـــريفـــه هـــر ورق پـــه خپلـــه ســـا تخـتـــوم

د احبـــابـــو او اصحابـــو نـــه تـــه مخـــکې راځې
ځکـــه ځـــان لـــه دې تمامـــو نـــه په شا تخـتـــوم

زمـــا دود زمـــا دستـــور زمـــا رواج داســـــــــې دی
چې د خپـــلې جـــامعې يـــې بـــې رضـا تخـتـــوم

مـــا پخپله د خپـــل اب و جد پـــه پـــل پـــل ايښـــی
تـــه مـــې آب تخـتوه زه به دې حيـــــا تخـتـــوم

نـــه پښتـــون نـــه بې پښتـــو نـــه اجنبي نـه افغان
دود دستـــور کلـــه د چـــا کلـــه د چـــا تخـتـــوم

چې مې نه غواړې نـاکـام دی خو عجيـب غونـدې دی
ستـــا راحت تـــه د اعـــــلام د زړه درزا تخـتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسبي الله

دا د شمــس بنفــش او حـــــار
د قـــمــر لیـــل و نـهـــار

دا انـهـــــار د طـــبـیـعـــت
او د دوي بــــــــــــې لارې لار

معطـــــر امــــواج د ریحــــو
دا جبــــال او دا چینــــــار

سنګـــینـــې د دې احجــــارو
زور قـــوت خفـــا د نـــــار

د ظلمـــا هغــــه شــــدت او
صبـــاح لون یې خودمختــــار

دا د نفـــــس تـــــرتیب او وزن
د زره سُـــــرلــــی کې درزار

د فصلــــونـــو مخکې وروستــه
څــه تــرتیب څـــه انتظــــار

تفـــاوت د ذهـــن و فکــــــر
لــکـــه زه او زمـــا یـــــار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احســـــاس قـــدر و قـــدرت او
تجـــاهــــــل د دې دیــــــــار

دا ټول خپلــه مستحیـــــــــل دي
دومــــــره نـــــظم او نظـــــــــار

چې اعـــــلام جز د نظام شـــــــو
نـــو سجـــده مې افتخـــــــــار

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزرعة الاخرة

زمـــا عقــــل څـــه یـــو سِـــر دی

کلـــــه سیـــــر کــــړي د سمـــاو

کاینــــــــــــات ذره ذره کړي

د دنیــــا و مـــا فـیهـــــا نـــــه

ذره هــــم تمنــــا نــــه کـــړي

پـه خپـل ذات کې داســې غرق شي

چې پخـپلــــه نــــه پـــوهیـــږي

چې زه څـــه زمـــا وجـــود څـــه

بیـــا راپـــاڅیـــږي بیــــدار شـــي

پـــه ښي اړخ وي یـــا پــــه چپ اړخ

د فنـــــاو شمیــــر شروع کــــړي

کلـــه نـــام کلـــه مقـــام وي

کلـــه زور کلـــه دستــــــور وي

کلـــــه هیـلـــــه د لا نــــورو

د ســــریـــــع غنـــــیٰ او امــــــن

دا بـــــل اړخ یې بیـــا بـــــدل وي

څـــه گیـــلې گوزارې ځـــان نـــه

څـــه د خپــــلو د پـــردیــــو

د چـــا لـــږ شـــان ښه جبل شـــي

د چـــا ډیـــر ښـــه ناپدیـــد شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپـــل وجـــود تـــه بې ارزښـــــه
او غبـــا پـــه تعقـــل کـــــې
دا خـــو سمـــه ریشـــخنـــدي ده
زه بـــه څـــه وایـــم چې څـــه یـــم
کـــــه دې ځـــان چرته پیـــدا کـــړ
چـــم ګاونـــډ تـــه یې اعـــلام کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن

خوف او وهـــــم مې ملګــــــري
کلـــــه یـــو سـره ګــرزیــږم
کلـــــه بـــــل سـره روان یــم
یـو مــې مـــــل د کـــار د لارې
بـــــل ملګـــــری د خوبـــونـــو
زه یې ځــــــان تـــه مجسم کړم
یـــا ترسیم یـــا داستـــانـــونــه
یـــــا د خــــــوف وهم سیوا شي
یـــــا د وهم خـــــوف غالب شي
ښـه سـهي پــکې مصـروف یـــم
ځــــــان شهید کړم په ژوندونـــه
یـــا معـــــذور شم لــــه اعضــاو
لـــــه یـــــوه ښـــاره تـــر بلـــه
سفر نـــــه وي یـــــو تعلیـــــق وي
او چې هــــــر کلـــــه تمــام شي
د سبا تشویش اعـــــــــــلام کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره رازونه

لـــږ ښپيمـــانـــه يـــم لـــږ گيـــج يـــم
د حيـــات پـــه طـــور طـــريق مـــې
د خپـــل عمـــر خـــلاصـــه مـــې
د خپـــل ژونـــد ټولـــه قصـــه مـــې
يـــو کـتـــاب ټکـــي پـــه ټکـــي
پـــه همـــه و لســـانـــونـــو
مـــرتب او عمـــومـــي کـــړ
ټـــول عـــالم مې راخبـــر کـــړ
هـــر ســـړي ته مې بيـــان کـــړ
اوس نـــه راز شتـــه نـــه سِرونـــه
نـــه مې خپـــل شخصـــيت شخصـــي دی
هـــر پيغـــور دا ستـــا پـــه ژبـــه
او طعنـــې د نـــورو خلـــکـــو
تـــر اکـــثـــر حـــده رښتيـــا دي
تـــر اکـــثـــر حـــده رښتيـــا دي
مـــا پخپـــلـــه بيـــان کـــړي
خـــو يـــاويـــل چې لـــږ تيـــره دي
د زړگـــي نـــه بـــوټ راوزي
نـــو ښپيمانـــه يـــم او گيـــج يـــم
چې اعـــلام د رښتيـــا ښـــه وو
کـــه حيـــات پـــه صمت او کذب

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید

چې بــــه زه ولې ژونــــدی یـــم
چې زمــــا بـــــه څه مقصد وي

همــــه درد پــــه خوښــــه گالــــم
د نــــاخــــوالــــو او رنځــــونــــو

د دنیــــا پـــــه داد ستــــد کــې
کلــــه فــــوز کلــــه کــــوتــــاهه

خــــو مقصد مې دی همدلتــــــه
بعد له مـ رگــــه خو خودکار یـــم

پیــــدا کــــړی مــې لا نــــدی
چې زمــــا بـــــه څــــه مقصد وي

نه طـــــالب د تخت و امـــــــــــر
نه مجـــذوب د عـــرف شهرت یم

یـــو ژوندون دی او تیـــریـــږي
د مقصـــد مـــرام پـــــه طمــــه

کــــه پیــــدا مې کــړو ناجح یـــم
په فریاد به یې اعـــــــــــلام کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل

روابـــــــــــط او نسبتــــونــــــــه
ځــــــه زمـــــا ســــــره راغــــــلي
ځـــــــه مې خپلـــــه انتخاب کــــړه
او ځــــــه زه انتخـــــاب کـــــــړی
اوس مــــې دغــــه وظـــيفـــــه ده
تـــــل ميــــزان پــــه لاس ولاړ يــــم
نســـبتـــــونــــه پـــــرې تـــلمــــه
پـه چـا زه درونـد څوک پـه ما درونـد
پـه چـا زه سـپـک څوک پـه مـا سـپـک
يـــــــو حســـــاب کتــــاب روان دی
کلـــه جنګ کلــــه خنــــدا شـــــي
ځـــــه ګيـــلې ګـــــوزارې وشـــــي
ځـــــه خفـــــه شي ځـــــه خفه شم
کــــــه خفــــــه شي کـــــه خفـــه شم
زه پـــــه دواړو خفــــــه کـــيـــــږم
چې ميـــــزان بـــــه مې سم نـــــه وي
او کـــــه زه بـــــه لا اعــــــــلام يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مکرر

ځـــه راځـــه چې بیـــا د ســـره در میـــن شـــم
یـــا د ســـره ستـــــا د چشـــم و لب دوران شي

پـــرې چې بیـــا دې هـــر نظـــر نظـــر اثـــر شي
چې بیـــــا ورک شمـــه نابـــود رانه خپل ځان شي

چـــې دې بیـــا پـــه خنـــدا خانـــدم بې دلیـــلـــه
او یـــوه اوښکـــه دې تنـــدر د اسمـــــان شـــي

خـــو دا دود د فطرت نـــه دی، چې بـــد نـــه شـــي
زه به ځوان شـــمه خو زړه به مې څنګ ځوان شي

تـــه بـــه هـــم بیـــا نـــاز ادا د ځـــوانۍ وکـــړې
خـــو یـــالیت چـــې دې ادا زمـــا ارمـــان شـــي

دا د عـــمـــر تقـــاضـــا ده زړه دې چپ کـــــــړه
سپین ږیرتـــوب کې ارمـــانـــونـــه هـــم ارمـــان شي

دومـــره بس دی چې مـــو زړونـــه اوس هم یـــو دي
دواړه یـــو دي کـــه ظـــاهر شي کـــه پنهـــان شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درد قد

د درد هـــم قـــد و قـــامت لکـــه زمـــا وي
پـــــه فـــرياد کې هم عجبه شان چوپتيا وي

د فـــراق ســـرور بيشتـــر وي لـــه وصالـــه
تنهايی او خـــاموشی کې هم غـــوغـــا وي

د ذکا معيـــار بـــلنـــد د مجـــانينـــو
خـــو ذکا کې بيـــا پنهـــانـــه ليونتيـــا وي

پـــه تيـــاره کـــې د قزح د قوس رنگـــونـــه
په گلشن کې کلـــه شب هسې ظلمـــا وي

دا د هـــر چـــا پـــه نظـــر کې داسې نه ده
چې يې گـــوري يـــا فنـــا وي يا شيدا وي

زه يې وينم او گمـــان چې تـــه يې وينـــې
کـــه زمـــا وي نـــو زمـــا بـــه هم گونا وي

هله پوه شـــوم چې دې ټولو باندې پوه شـــوم
چې دا نه وي نه اعـــــــلام نه يې دنيا وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلوار

بیـــا مې وینــــه پـــه تلـــوار ده
بیـــا رګونـــو زړونــــه غټ کـړل
منډې ترړې شوې غوغا شــــوه
چې دا ولـــې داســـې ځغــلي
چې کوشش دا د حیـــــات دی
که یې زړه راتـــه نـــور تنګ دی
پـــــه ســـره سینــه یـې زغـمـم
خـــو پــه درد بانـــدې توده شي
بیـــا تقـــریــــــر نصـیحتــونـه
د طـبیــب تکـــــرار خبـــرې
او زه ټیټ ســـــر ورتــــه غـوږ یم
خو تر څو به مې راټینـګ کړي
څــــه فولاد خـــو نه دي زړه دی
یـــــوه ورځ بــــه د دې منـــډو
جـــواب تـــل د پـــاره ورکــړي
منـــډې تـــرړې بــه راحت شي
او اعـــــلام بـــه پـــه قـرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اضطراب

پــــــه سبـــا بیـــــگا عـــادت یم
آمـــــوختـــه لـــه حب نفـرت یم
درد راحـت راتـــه آشنــــــا دي
عادي شـــوي خـــوب خنـــدا دي
عمــــر تېـــول همدغـــه شان وي
ښـــه خــــراب مـــدا روان وي
خــــو دا ځیني حـــالـتـونــــه
بې معنـــا غـــونـــدې دردونـه
چې نـــــه درد وي نــــه آرام وي
نــه ژونـــد ځغلي نـــه تمام وي
نــه غـــوښتنـــه د حیـــات وي
نه خـــــواهش د مرگ وفـات وي
نـــه ژړا تـــه زړگــــــــی ډک وي
او خنـــــدا کـې مې هم شک وي
نــــه پــــه ډلـــه کې خوشالـــه
تنهـــــايۍ کې هم بې حـالـــه
د شوگیـر نــــه پـــه فـــرار وي
او پـــه خــــوب کې بې قرار وي
خـــــور و نــــوش مې لــــه عادته
خیــــر خبــــر د مجبـــوریتـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داســـې ژونـد داســـې زمـان وي
او ســــړی ورتــــه حیـران وي
چې بــــه خلکـــو ته دا عام وي
که خواص به د اعــــــــلام وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال

د صعـــــود يـــــوه زيـــــنـــــه ده
پـــــکـــــې لا تعـــــداده پـــــاټکـــــي
څـــــه مشکل څـــــه مســـتحيل دي
زه ورخـــيـــــــــژم او ورخـــيـــــــــژم
کلـــــــه مـــــات پاټکي تـــــه رسم
پـــــه يـــــو چـــل يې را سمبال کړم
کلـــــــه بيـــــا ســـر پـــه تـــالاقـــه
را خطـــــا شـــم مخ پـــه کـــوزه
زان راټينگ کـــــــړم پـــــه زورونو
گـــــډ او وډ سترۍ ستـــــومـــانـــه
بيـــا آغـــــاز کـــــړم مخ پـــه بـــره
يـــــو سفـــــر نـــا منـــظـــمـــه
کلـــــــه منـــــډه د غـــــــزال وي
کلـــــــه گـــــوډ او شل مـــزل وي
خـــــو روان يمـــــه روان يـــــم
د صعـــــود پـــــه آه و چـــاه کې
دا صعـــــود پکـــــې لا څـــه دي
نيکمـــــــرغي بـــه څـــه تـــه وايي
دا پـــه دې زړه چـــــاودون ارزي
کـــــه زه هســـــې ور روان يـــــم
خـــــو کـــــه نه ځم نو څه وکـــــړم
يـــــو همـــــدغـــــه لار مې زده ده
يـــــو همـــــدا مې مـــــدام کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــه پـــــه بلـــــه لاره پـــــوه شم
گونـدې ژونـد بـه مې راحـت شي
او کـــــــــه مـــا غوندې نور هم وي
نـــــو اعـــــــــلام به يې مثال شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

ستـــا جمـــال هسې حـــائر هســـې خطـــا کـــــړم
د حســـینـــــو پـــــه تضـــــاد یـــې مبتـــــلا کــــــړم

د هغـــــې چشـــــم و نظـــــــر هســـــې اثـــــر وو
لـــــــه نظـــــره یـــې د لـــــرې نـــابینـــــا کــــــړم

عشـــق هغـــه وو چې خـــالـــــي وو لـــــه طلبــــــه
پـــــه طلب مـــې عشـــق خـــالـــي د محتـــوا کـــــړم

چې پـــــه خیـــال کې مې تصـــویـــر مجسم کـــړی
کـــه تـــه نـــه یې نـــو غلط کـــوم گـــونا کـــــړم

دا وسعت زمـــا د فـــکـــــــر کـــــه مــــــزاج دی
پـــــه تعـــــریف او ستـــایش دې لا زیبـــــا کـــــــړم

زه بـــــه وگـــورم چې خـــــرنگـــــه دې هیـــر کـــــړم
چې دې یـــــاد کـــړمه نو هیر به دې هم بیا کـــــــړم

ستـــا خنـــدا کې زمـــا ټولـــــه خنـــــدا ورکـــــــه
پـــــه یـــوه اوښکـــــه دې ورک زه راپیـــــدا کـــــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خـــــوبونـــو قــرارداد ستـــا لـــه عيــــونـــو
زه پنهـــــان خـــو شـــوگيـــرو رســـوا رســـوا كـــــړم

عشـــق مې زيات شي چې مې عشـــق كله په تا شي
د اعــــــلام به څـــه وي نور چې يې سيـــوا كـــــړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چل

چې پــــه تــــا کې به څه چل وي
تــــه بــــه ولــــې دل نشيــــن يــې
زه پــــه څــــه درتــــه مايــــل يــــم
ځان مې پاک دربانـدې ورک کړ
ستــــا د يــــو نظــــر د پــــاره
حيــــات پــــاتــــې روزګار پــــاتــــې
ستــــا فــــراق لــــکــــه د تــــورې
زړګــــی نيــــم کانــــدي پــــه نيمــــه
ستــــا پــــه يــــو شيــــبــــه خــــبــــرو
کــــې ســــازونــــه د دنــــيــــا وي
ستــــا پــــه نيمــــه خولــــه خندا کې
حــــديقــــې او بــــوســــتــــانــــونــــه
ستــــا د وصــــل پــــه لمحــــه کې
هــــزارهــــا کــــاونه ورک شــــې
چــــې پــــه تــــا کې بــــه څــــه چل وي
چــــې دې ليــــکــــم چــــې دې لــــولــــم
چــــې رويــــا پــــه تــــا ابــــاد دي
او پــــه ويښــــه تخيــــيــــل کــــې
راتــــه ښــــکــــتــــه پــــورتــــه کيــــږي
دا بــــه کــــلــــه پــــورې دا وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دی لاړمـــــــه بـــوډا شــــــوم

خـــــو اوس هـــم چې تـــه رایـاد شي

د اعــــلام ځـــواني آغـــاز شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونتوب

هســـې ځـان سره لـګـیـا
پــه خــبرو پــه کــیســـــو
د الفت د خیال خوبـښــې
د هـجـرانـه تـرس و ډار
په خپل ذهن کې تصـویر
کـلـه ښــه کـلـه خـراب
کـلـه ځـان سره خـنـدا
کله ځان له ځانه ترس
خـلـک کـل زمـا تـابـع
زمـا خـوښــه زمـا غـږ
چـرتـــه زه شـــم مقصـر
چـرتـه خـلـک بـې وفـا
خپل تقصیر په خپل ګمان
پــــاکـــــوم او ســـمـوم
خـــــو د نـورو د جــــفا
په خپــــل ذهـن فیصـلـه
ټول غـلط وي زه صحـیح
کلـــه نـــه یـم مـــلامـت
خـــو پوهیــږمه پـه ځـان
چې ژوند اصـل داسې نـه
بلــکه داسـې لکـه خلـک
ګیــــنـي یا بـــه تل نفـرت
یا لـــږ نـور هـم لیونتـوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین کاغذ

خالیگاه د خپل احساس ډکوی نه شم
په الفاظو ډکوم سپین کاغذونه

د خپل ژوند د کلماتو سره لوبې
کله نظم کله نثر او خیالونه

په اعدادو زما عمر حساب نه دی
په شباب صغر کې ورک رانه کلونه

چې دې څه راته خودلي نیم غلط وو
دین مې مینه دین‌مې‌ژونددین مې‌گلونه

ته چې وایې چې‌خوشال یم نو خوشال یم
چې په ما دي درته کم ښکاري دردونه

د فراق هره لمحه مې یاد کې پاتې
وصال ورک لکه چې ورک مې دي یادونه

په تمامه مې اعلام درته خپل ځان کړ
دغه زه او دغه ته دا حاسبونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله کیږي

کلـــه دغــه شــانتــې چــل رابــانــدې کیـــږي

چــې مــې بـــدي شې هم تـــه هم ستـــا یــادونه
بـــې معنـــا شـــي د ژونـد ښـــه او بـد اړخـــونه
یـــو نفـــرت د خپــل وجــود د خپــل پهـــلو نـه

کلـــه دغــه شــانتــې چــل رابــانــدې کیـــږي

ارمـــانـــونـــه خـــواهشـــونـــه مـــــې تمــام شـــي
دود دستـــور رســـم و رواج راتـــه نـــاکام شـــي
د ســـوچـــونـــو او فکـــرونــــو ازدحـــام شـــي

کلـــه دغــه شــانتــې چــل رابــانــدې کیـــږي

زړه مـــــې تنـــګ شــــي ســاه مې تنګه بې دلیله
یـــو وحشت مې شـــي تـــرخنـــګه بې دلیـــلـــه
عیـــن بیـــزار لــه هـــره رنګـــه بـــې دلیـــلـــه

کلـــه دغــه شــانتــې چــل رابــانــدې کیـــږي

میـــــ نه ورکه شي عشـــق ورک احســـاس فنا شي
یـــو عـــادي غـــوندي بشر راتـــه اشنـــا شـــــي
نـــور خـــوبـــونـــه او خیـــالـــونـــه بې معنا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلــــه دغــه شــانتـــې چــل رابــانــدې کیـــږي

پــــــه دوا او پــــه دعــــــا مـــــې گــــوزاره وي
بس خـــوبـــونـــه د دردو یـــــوه چـــــاره وي
او اعـــــلام د دغــــــه حــــــال پــه نظـاره وي
کلــــه دغــه شــانتـــې چــل رابــانــدې کیـــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتو

پـــه یـــو ځـــو اصطلاحـــاتـــو په لفظونو
نـــه غـــربي یم نـــه تـــابع د خلیجـــونـــو

استعمـــــــار مـــې سیـــــاسي، ادبي نه دی
خپـــــل لســـان او خپل ادب مې د کلـــونو

کـــــه یو ځـــــو کلیمې ستا پکې ژوندۍ دي
نـــو شاکـــر اوســـه زمـــــونږه د قـــامـــونو

منطقه ده جامعـــــه ده زیـــ ســـ ـت روزګار دی
دا بـــــه څـــــه شي پـــــه نفـــاق د لسانونو

زمـــا هـــره خـــوا لهجـــه د تاثیر لاندې
اوس هم ښه یمـــــه چې شتـــــه یم له کلونو

کـــه پـــه خـــوښـــه او اثر د مجـــــاورو
هـــم بـــه زه وی هـــم مې ژبه په نومونـــو

دا چې څـه راسره شـتـه همـدا مې بس ده
د اعـــــلام یې څـــه پـــروا په پیغـــورونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې یاري

زړه مې تنګ دی خــــلق مې تنګ دی او تــــه ستره
نــــه ځـــاییـــږي پکـــې ستـــا د زړه خبـــره

زه د ځـــانـــه پـــه تکلـــیف یمـــه پـــه تنګ یـــم
لا د پـــــاسه پـــرې ستـــا مینـــه مهـــاجـــره

غـــم د یـــار غـــم د روزګار غـــم د ځـــو ټـکـــو
اوږده لاره او زه ستـــــړی لــــــه ســـفـــره

ته پوهیږې چې زړه مـــات کړې بیـــا یې روغ کړې
زه پـــه تیخـتـــه مـــوفـــق ستـــا لـــه هنـــره

دا خـــنــــدا او دا مســـــکا او دا خـــبـــــرې
یـــو نقـــاب زمـــا پـــه مـــخ دی د بـــهـــره

یـــو تـــه نـــه یـــې چـــې دې زه پـــه دا روزګار کـــړم
د یـــارانو سعـــي زیـــار پـــه ځـــو نفـــره

ګـــریـــــزان د شـــهـــر و کلـــي د فســـاده
ګـــریـــــزان یـــم پـــه همدوي کې لـــه دې شـــره

کـــه زمـــا پـــه خوښـــه کیږي نو اعـــــلام کړه
بـــې یـــاري او بـــې دوستـــي لـــه هـــره دره

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرار

پــــه دوا کــــه پــــه دعـــا شي
کـه پــــه دم درود د چـــا شي
کـــه دا زړه مې لـــــړ قرار شي
د دنیـــا نــــه او دا ستــــا نـــه
دنیـــا غـــم دی پــــه دنیا کې
پـــه دردونــــو کـــې دردونــــه
تــه مــرهم یې خـــو درد ښه دی
آمــوختـــه لـــه خپلــه ژونـده
پــــه فــراق دومــره عادت شوم
چې وصـــال راتـــه مشـکل شو
زړه مــې تـــور ستـــا د خبــــرو
د جنـــګـــونــــو او لانجــو نـــه
خـــو چې نــه یې هم خفــه یـم
ستـا پـه جنګ پسې ځـــوریــږم
درد څــــه هسې رابلــــــد کــــړم
چـــې راحت کـــې ناراحت یــم
او خــــواري او کــــوششـــونـه
کـــه دا زړه مې لـــړ قـــرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال

کــــال کلـــــونـــــه دي تيـــريـــږي
او زه ورک لـــــــه خپـــــل ادراکــه
کلــــه وايمـــــه چـــې ښـــه شـــو
يـــــو کال عمـــر مـــې راکـــم شـو
د دنـــــيـــــا د داد ستــــــــــــده
د اشنـــــــا د تنــــــفـــــــــره
لکـــــه مـــا تـــه چې معلـــــوم وي
چې تـــــر کـــــومې بـــــه ژونـــدی يم

خـــــو دا بـــــل طرف يې هـــــم شته
د امـــيــــــــــد د ازروګانــــــــو
چې کـــــه بل کال لـــــــــږ راحت شي
چې کـــــه بـــــل کال بريـــــالي شــو
چې کـــــــــه دې کال کـــې د مينې
او الفت ګلــــونـــــه ډيــــــر شـــي

زمـــــا درک زمـــــا ادراکـــــــــــه
ستـــا دا دواړه درکـــه ســــــــم دي
دنيـــــــــا ډار دی او اميـــــــد دی
کلـــــــه دا شـــــــي کلـــــــه دا شي
پـه دې زيســـــت د تور او ســپين کې
څـــــه اعـــــــلام ملامت نـــــه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطر

دا قطـــرې د مطـــر و بـــرف چې
پـــه نـــازونـــو اداگـــانـــو
ښـــه پـــه شمـــار باندې شميرلې
راوريـــــــږي راوريـــــــږي
پـــه چـــا ښـــه دي پـــه چا بد دي
څوک مفلـــس کړي څوک زرخيزه
څـــه خفـــه وي څـــه خوشـالـــه
څـــوک دعـــا د وريـــدو کـــړي
څوک د شين اسمـــان د ستـــورو
هـــر غوښتـــل تـــر خپل هدفـــه
او دعـــــا د خپـــــلې گټـــې
عجيبـــه غـــوندې انصـــاف دی
د رب کار او حـــکـــمتـــونـــه
اختـــــلاف د احتيـــاجـــاتـــو
او عطـــــا د مختـــلـــفـــو
داسـې پـــــاک داسـې روښـانه
لکـــه څـــاڅکـــي د دې مطـــــر

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغکه

زه د کیــــف او د ســـرور عـــالم کې ورکه
تـــه غمـــونـــه د دنیـــا راتـــه قطار کړې
مـــا تـــه تـــه او ستـــا دنیـــا لکـــه باغکه
معمولي ده که وجود دې رانـــــه جار کړې

نـــه پـــه ځـــان نه په جهان یې نه په ما یې
او کیسې مطـــالبـــې دې پـــه ســـوونو
یـــــو مجهـــــول یې کـــه یو سِر یو معما یې
خـــو دعـــوې دې د پـــــرانستـــو کتـابونو

زه د خپـــلـــې دنیـــا بـــې نیـــازه ملـــکه
مستحیلـــــــه ده چې دې دنیـــا ته لار کړې
مـــا تـــه تـــه او ستـــا دنیـــا لکـــه باغکه
معمولي ده که وجود دې رانـــــه جار کړې

ستـــا د فکـــــــر انتهـــا زمـــا آغـــاز دی
کـــه عـــاقـــل یې ځان لږ ټیټ مقایسه کړه
ستـــا غضب قهــــــــر غصه لا زما نـــاز دی
لـــــږ رمزونـــــه اشـــاري دې آهستـــه کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــا ښـــه بـــده خبـــره مبـــارکـــه
تـه بـه فکر حســابي کړې چې ګفتـار کړې
مـــا تـــه تـــه او ستـــا دنيـــا لکـــه باغکه
معمولي ده که وجود دې رانــــه جار کړې

دا زمـــا زيبـــايي حســـن ســـرمـايـه ده
تـا نه ښـــه عـالمـان ډېر دي خوا او شـــا کې
زمـــا يو نظـــر ليـــدل لويـــه کيسه ده
ستـــا خبـــرې نصايح پـــاس په هوا کې

تـــه جـامـد زمـــا وفـــا متـحـرکـه
هســـې نـــه چـــې اعـــلام هـــسې ګرفتار دی
مـــا تـــه تـــه او ستـــا دنيـــا لـــکـــه باغکـــه
معمولي ده که وجود دې رانــــه جار کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ښادي

زه خـــــوشحـــــالـــــه کـــه خفه یم
خـــــــوشحالي خفگان نو څه وي
کـــه پـــــه مـــــا وي که په بل چا
زه یـــــې ولـــــې حـــــس کـــــومه
خـــو په درد غم دې خـــــــوگیږم
په خنـــــدا باندې دې خانـــــدم
دا احســـاس مـــا کې د څـــه دی
د دنیـــــا قـــــانون روښـــــانه
خپـــــل پـــــردي پکې معلـــــومه
نـــــو زه ولې داسې نـــــه یـــــم
ورک پـــــه خپلـــــو پـــه پردو کې
او چې گـــــورم نـــــه پوهیـــــږم
چې خفـــــه یم که خوشحـــــاله
خـــــو پرهیږمـــــه همـــــدومـــــره
چې دا غـــــــم او دا فرحت مې
داسې گیـــــرچـــــاپیره گـــــرځي
د هـــــر چـــــا پکـــــې نوبت دی
د هـــــــر چـــــــا پکې حصه ده
او پـــــه هـــــر چـــــا موقت دی
نـــــه دوستي نـــــه یـــــارانه کړي
نـــــه کینـــــه او دشمني کـــــړي
نـــــو چې درد خوښي بې دینـــــه
بـــــې مـــــذهبه بې لســـــانـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـــــو دا زه او تـــــه لا څوک یــو
چـــې یو بـــل سـره حـس نـه کـړو
نـــو زه ځکـــــه نـــــه پوهیـــــږم
چې خـــــوشحالــــــه که خفه یـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

آخر

کـــه په قـــدر د اشنـــا مې ســـر پایین شي
یـــانصیب کـــــه مې نصیب دغـــه آیین شي

هـــر گفتـــار دې آیینـــــه زمـــا کــردار ته
پـــه نظــــــر دې دا ساده ژوندون رنګین شي

که فــــدا دې شم لـــه وجه و عیــن و خشم
ګوندې شتــه جمال دې لا پسې حســین شي

د وفـــا جمـــال حیـــا تقـــوی مثـــال یې
چې دا عشق بــــه د دنیا که بــــه د دین شي

دا اثـــر پــــه مـــا طاري کـــه په ټـول دهر
یـــو نظـــر دې د اقوالو جـــانشین شــــي

چـــې یې پریږدې دنیـــا پریږدي لــــه جنـونه
چې ور وګـــورې غریب بــــــالانشیــن شي

د فـــراق ذکـــــر مشکل دی لــــه فـــراقـه
په وصـال دې زنګ وهـــــــلی زړه زرین شي

د اعــــــــلام یو څه ساعت بې ستا د خیاله
یا خــــو نـــه شي او که شي نو آخرین شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر

گوره طول د دې سـجدو نه
د رکــــوع او قیـــامــــو نه
په تکـــــــــرار نوم اخستو نه
نوش و خــــور نه بندیدو نه

بې لـــه فهمـــه د ویلـــو
بې لـــه درکـــه نقلـــولـو
بې لـــه سرپـــا قبلـــولو
او د ځــــان د غـــولـــولـو

د دې ټـــولـــو نــه په ګـډه
د چا نـــــه مړه کول ښــه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حلف

و رب الکعبــــه کــــه بــــاور دې نــــه شي
چې مې پــــه ځــــــان شي ا په تا لوروم

دا مشــــــاکل د حیات گـــــــرځي چرخي
چې جــــــوړوم یې د هــــــــر چا جوړوم

دا استـــدعــــا دا عبــــادات بنــــدگي
لکــــه چې زه پــــرې تعالیٰ غــــولــــوم

زمــــا سکــــوت د غبــــا نــــه دی گوره
خپــــل احترام ستــــا پــــه غبــــا بدلوم

موسفیدۍ تــــه که پیــــري وایــــې نو
زه خپل ځــــو تــــاره خامخا بدلــــوم

کلــــه نــــا کلــــه تــــرنم طاري شي
سمــــې خبــــرې پــــه غنــــا اړوم

یــــــــو عجب کیف او خاموشي وي پکې
د اعــــــــــلام شپه چې تر سبا تیروم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خندا او محبت ظلم په عامو
مظلوم نه په ځان، آگاه نه په مرامو

وصال هم په رواتب رسوم اجرت شو
یوه نوې جامعه د عاشق نامو

زیرِ نامِ دین مذهب تجارتونه
اشتریٰ پکې د شیخو د امامو

گِروي د نشستونو مجالسو
مغسله د ناروا او د حرامو

د قدرت تشنه لبان عسا په لاسو
درز او غپ په قبیلو او په اقوامو

دا مې جهل که خلوص دی او که دواړه
دا سکوت په دې سبابو په دشنامو

که سمیږي نو په عقل په منطق ده
نه په زوتو صلاتونو او صیامو

چې اعلام پکې خطا شو نو قوي دي
برنامې د خوارجو د غلامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشانه

زما عقل ——— ستا خبري

لکه مونږه ——— لري لري

ته څه وايې ——— چې زه به کړم

ما ته خپل کړې ——— زه دې څه کړم

ته ګيلې کړې ——— زه عذرونه

خو په حقه ——— دواړه زړونه

ته بل څه ته ——— مينه وايې

د اظهار په ——— تمنا يې

زه بيا بل شان ——— مينه ګورم

بس احساس په ——— ميين پلورم

يا خو ته حق ——— ستا وينا حق

ستا د مينې ——— راه و چا حق

يا زما د ——— عقل لاره

برابره ——— ما د پاره

خو چې څنګه ——— به دا حل شي

نظرونه ——— مو څنګ مل شي

ځه راځه نو ——— داسې به يو

سره روګډي ——— په کړه وړه يو

دا جنګونه ——— جنجالونه

مو د مينې ——— نشانه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاینجل

زما ذهــن د خیـــالـــونـــو یـــوه دښـــــته
چې په هر طرف یې شـــین ســـما ښـــکاریږي

که د خپـــلې محـــدودې یـــــوه کـــوټه ده
چې زمـــا هــم کـــلـــه زړه پکې تـــنـــگیـــږي

انتـــها د اوج پـــــه بـــــره پـــــه صعـــود کې
چې لـــحظه کې اسماند ـــونـــو تـــه رسیږي

که شـــروع د څـــو فکـــرونـــو کـې نـــښتی
چې یې خپلـــــه د خپـــل نفـــسه پیدا کـــیږي

د حیـــات ممـــات رازونـــــه دلـــیـــلـــونـــه
پکې گـــــرځي پـــکې اوسي او غـــــږیـــــږي

کـــه گـــیله د یـــار د یـــو کـــاږه نـــظـــره
چـــې دنـــیــــا او ما فـــیها ســـره ســـمیـــږي

تـــصـــور د قـــدرتـــونـــو طـــاقـــتـــونـــو
چې پـــرې وس د مخـــلـــوقـــاتو نه رسیـــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کــــه ضـعف لـــکه دا زه او زمـــا زړه چـــې
د غــمــونـــو د دردونــــــو نــــــه ډاریــــږي

ځـــه عــجبـــه معـمـــا ده لا یـــنـحلـــــــه
چې پـــــــه ذهن مې خپـل ذهن نه رسیـــږي

دا عـــادي ده کــــه یوازې په اعـــــــــلام ده
چې پـــه دې جنون خوښیږي او مستیـــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برکت

نــه سرعــت د ســـاعــت ډیــر دی
نــه شـــپې ورځـــې لـنـډې شـــوي
نه جـذبه د عشــق مړه شـــــوې
نه دردونـــــــه کـــم او زیات دي
نـــــه راڼه ستـــــوري تیاره دي
نـــــه بنفش رنګـــــونه پریښي
دا دنیـــــا هغــــه دنیـــا ده
دا دیـــــار هغه دیـــــار دی
نو دا منډې تړې ځـــــــه دي
دا ژونـد ولې داســې تښـتـــــي
دا یــــاران ولـــې خفـــه دي
دا دنیـــــا ولـــې بې خـــونده
دا ګـــــونا د دنیـــا نـــه ده
زه لـږ ډیـر وربـانـدې پـوه شـــوم
چې په دې څومره پوهیــــــــږم
دا به هـــومـــــره تیـــزه ځغلي
زمـا وخـت بـه داســـې وخـوري
چـــــې خبـــریـــږم نو تمام وي
دا د عمــــــر بــــرکــت دی
بس همـــدغـــومـــره راپـــاتې
د عمــــرونـــــو لوی خالق دي
زمـــا هـــم بــــرکتي کـــړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمال

مثـــلِ ورد یې مثـــلِ قـــلب یې مثـــلِ جـــــان
د جمـــــال حـــدود تمـــام ستـــا پـــه اعیان

خــــوي خصلت عـــرف و عادت دې بې بدیله
قـــد قـــامت کلام و خلـــق دې د پـــریـــــان

طـــــلاوت دې لکـــــه شمس آشکار لــه دوره
د قــــرب طمـــه کې فنـــا فـــلان فـــلان

حــــــلاوت دې لـــــه کلامـــه پـاک څرګند دی
مشتهـــــي ورتـــــه د هــــــر بشــــــر آذان

لامقصــــــوده دې شبــــــاب تلـــف تلـــف کړم
مـــــا یشـــــا حسن تخلـــــیق د رب سبحـــــان

ظـــرفیت دې له جمیـــلـــــو بـــــالا تـــــره
نــــه غـــــرور نـــــه تکبـــــر شـــایـــان شــــــان

ده همـــــه و نظر تـــــا تـــــه او ستـــا مـــا تــــه
نــــاز پرور و نـــــاز بــــــردار د بې کســــــان

تـــــه نــــادر یې چشم دیدو د اعـــــــلام کې
دا بــــــاقـــــي خــــــلایق همه کـــــما کـــــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک

د ژوندون تپ و تلاش کې
یو احساس وو لږ مبهمه
ما پرې نوم د مینې کېښود
او په منده ورپسې شوم
قسما قسم خلایق مې
د رڼو سترګو نه تیر شو
څوک مې خپله مسترد کړل
چا زه رد کړم چې بدرنګ یې
په همدغه داد ستد کې
مې ته ولیدې شیدا شوم
دا باقي دنیا مې پرېښوه
او یو ته مې خپل منزل کړې
د وصال په آرزو کې
عمر تیر شو ځواني تیره
په دردونو تکلیفونو
مې ځان ورساوه تا ته
ته زما شوې او زه ستا شوم
لږ راحت شوم لږ دمه شوم
خو اخره کې مې پام شو
چې هغه تلاش اوس هم شته
لا مې حس ورک شوی نه دی
لا منزل ته مزل ډیر دی
که ته نه وې نو بیا څه وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زمـــا منـــزل بـــه کـــوم وي
بیـــا مبهـــم شـــوم لادرکـــه
بیـــا مې فکـــر گـډ او وډ شو
خـــو اوس هغـــه شیمـــه نشته
نـــو مـــزل مې اکـــتفا شـــوه
او منـــزل نـــه منصرف شـــوم
د دې ژونـــد دې خـــالیگاه ته
څوک احســاس وایي څوک حرَص
خو اعـــــلام چې ورته گوري
نـــو همدغـــه لیـــونتـــوب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت

افتـــــرض دنیـــــا یـــــو جسم قلب یـــــې دین وي
زه قطــــــــره د دم روان پـــــــه شیـــــریـــــانـــونـــو

نـــــه پـــــه مـــــا بـــــانـــــدې ابـــاده نـــــه بـــرباده
مکــــــــرر مبهـــــم مې کار پـــــه کال کلـــــونـــــو

یـــــو سفر دی قلب تـــــه ځـــــم بیـــــــرته راوځم
بیـــــا ورځمـــــــه بیـــــا راځـــــم پـــــه کرتونو

هسې ځـــــان راتـــــــه عقیم بې کاره ښـــــــــکاري
مـــــــانده شوی خســــــته شوی لــــــه کارونـــــو

بـــــې اهمیـــــتـــــه بـــــې ارزښـــــه او بـــــې ســـــعره
گـــــــرفتـــار یـــــم د حیـــــات پـــــه دورانـــــونـــــو

کلـــــه تیـــــز کلـــــه بطي شـــــم بې اخـــــتیـــــاره
کاش چـــــې زه هم لـــــــر مختار وی د مـــــــــــزلونو

جســـم زوړ شـــو قلـب ضـعیف شـــو چې خبر شـــوم
چـــــې زه هـــم گـــــوره مهم یـــــم تـــــر حـدونـــــو

کـــــه زه وچ شـوم په شـیریان کې کـــــه په زړه کې
هـــــر یـــــو خاځکی بـــــه محتاج کړم پـــــه سوالونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تـــر کـــومې یـــا روان یـــا لـــرې نـــه شم
مستحیـــــل بـــــه شـــي حیـــات د بشــــرونـــــو

کـــه قطــــره یـــم خــــو مهم یمـــه حیات تــه
هـــم سبب د مـــوت حیـــات هـــم د دردونـــــو

رابطـــــه د جســــــم و قلـــب پـــه مـــــا ولاړه
نـــو اعـــــــلام مضمون د دغـــه مضمونـونـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Neem Rekhtya

Pashto Poetry

نیم رښتیا

شعري مجموعه

اکمل اعلام

۱۴۰۰

ISBN 978-9936-1-0628-4

9 789936 106284

Akmal Elam

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library